

EXOTIKA

in.ihned.cz/zahranici

mi kmeny, ale mennonitské farmy dnes úspěšně hospodaří v místech, kde se to zdálo být vyloučeno. Použijeme-li optiku západní civilizace, pak mennonité přinesli do části i dnes dosti zaostálé země řád, organizaci a modernější výrobní postupy.

Střet civilizací

Dnes žije v paraguayském Chacu asi 1450 mennonitských rodin (zhruba sedm tisíc lidí) v celkem třiaosmdesáti obcích. Existují tu tři hlavní centra: Filadelfia, Loma Plata a Neu-Halbstadt (zvlášť poslední jméno nikoho nenechá na pochybách, jakého původu osadníci jsou). Vedle mennonitů obývá oblast zhruba dvojnásobný počet indiánů různých kmenů. Běloši a indiáni mají zřetelně vymezené mantinely: mennonité vlastní v podstatě všechna hospodářství a zaměstnávají indiány na sezonní práce. Ke vzájemnému míšení téměř nedochází a sociální statut jedněch i druhých nikdo nezpochybňuje. Bezkonflikt-

FOTO: STĚPÁN VÍTEK

ní soužití, to je v dějinách kolonizace Jižní Ameriky ne zrovna běžný jev.

Mimo prostor a čas

Příjezd do mennonitských kolonií v Gran Chacu znamená pro evropského návštěvníka nával neobyčejných vjemů. Nejobvyklejším druhem dopravy do mennonitských kolonií je noční autobus z paraguayské metropole Asunción, který do Filadelfie přijíždí nad ránem. V noci panuje v osadě tma a mrtvolný klid, jak to přísná protestantská morálka vyžaduje. Když úsvit odhalí kontury budov, náhle máme před sebou scenérii připomínající filmy z amerického Divokého západu: nízké, většinou dřevěné budovy, prašné ulice a všudypřítomné dráty elektrického vedení. S postupujícím časem se „ulice“ Filadelfie začínají zalidňovat: na pick-upech nebo traktůrcích přijíždějí běloši, na kolech a pěšky přicházejí indiáni. Mennonité – vesměs majitelé farm – si „rozeberou“ indiány na práci a den nabírá svůj pravidelný rytmus. Najatí indiáni odjíždějí obhospodařovat hovězí dobytek či pracovat na kukuřičných a bavlněných plantážích; protože ale práce někdy není pro všechny dost, tak řada indiánů se po zbytek dne bezcílně potuluje po prašných ulicích Filadelfie...

S němčinou až na konec světa

Památky v evropském pojetí v paraguayských mennonitských osadách nehledejme. Jednou z mála výjimek je malé muzeum v osadě Loma Plata, připomíná krátkou, ale bouřlivou historii zdejších komunit. Na několika místech lze také koupit rukodělné výrobky od indiánů. Kouzlo mennonitských kolonií spočívá v něčem jiném: kombinace zdánlivě nesouvisejících vjemů místu propůjčuje auru vytrženosti z prostoru a času. V „hotelu“ ve Filadelfii na vás promluví němčinou prostoupenou archaickými výrazy do té míry, že i dobří němčinaři budou

Jak se tam dostat

Paraguay je jednou z nejméně navštěvovaných zemí Jižní Ameriky a spolu s Bolívií také jediná, která nemá moře. Čeští občané pro vstup do země nepotřebují vízum. Hlavní město Asunción má letiště, které však přijímá lety téměř výhradně z jihoamerických měst. Pro většinu cestovatelů vede cesta do Paraguaye po zemi přes hraniční přechod ze sousední Brazílie Foz do Iguazú/Ciudad del Este, který leží v blízkosti slavných vodopádů Iguazú. Ze Ciudad del Este to do Asunciónu trvá autobusem 4 h, stejně jako z města Posadas na argentinsko-paraguayské hranici. Z Asunciónu dojedeme do mennonitských kolonií v Gran Chacu také autobusem po silnici Ruta Gran Chaco, která je dnes již v celé délce asfaltová.

mít potíže. Klimatizovaný supermarket nesoucí název Colonia Fernheim (vzdálený domov) jaksi neladí se zaprášenými ulicemi Filadelfie. Široko daleko není žádné město: do nejbližšího většího sídla, Asunciónu, je to 500 km.

Ač poměry ve Filadelfii působí dnes stabilně a spořádaně, přece jen se může vloudit myšlenka: kam by se paraguayští mennonité odstěhovali, pokud by jim i tady vláda „přítáhla šrouby“? Prázdných končin už na planetě mnoho nezbývá. Přejme jim, aby se těmito úvahami nikdy nemuseli zabývat. ■

STĚPÁN VÍTEK

Palo borracho, zvaný též „lahvový“ strom

Na co dát pozor

Mennonitské kolonie jsou kriminality prosté, ne však paraguayská města. Pohybovat se v Asunciónu za tmy vyžaduje dávku kuráže už jen proto, že ulice jsou osvětleny velmi spíše nebo vůbec. Většina obyvatel Paraguaye žije v tísnivé chudobě a loupežná pře-padení jsou běžnou věcí s tím, že cizinců přijíždí minimálně a jsou o to snadnějším cílem. Při pohybu po městě je dobře mít s sebou menší obnos peněz v řádu desítek dolarů a v případě problémů peníze útočníkům bez odporu vydat. Nedoporučuje se vůbec vstupovat do chudinských čtvrtí, jeden slum se nachází v samém centru blízko prezidentského paláce. Při přesunech autobusem nenechávejte v tašce nebo batochu, které se ukládají do zavazadlového prostoru, žádné cennosti.

Kde se ubytovat

Jednu z mála možností ubytování ve Filadelfii představuje Hotel Florida, kde ceny začínají na 10 USD za noc (více za klimatizované pokoje). V tomto místě lze zhlédnout i videopřehled o historii mennonitských osadníků.